

Dezvoltare regională

Membrii CRD Sud au apreciat înalt activitatea ADR Sud și valorificarea banilor din FNDR

La 11 iulie a avut loc ședința Consiliului Regional de Dezvoltare Sud, prezidată de Dna Efrosinia Grețu. La ședință au fost prezenți DI viceministru al Dezvoltării Regionale și Construcțiilor-Liviu Oboroc, șeful Direcției Generale Dez-

voltare Regională – DI Valerian Bînzaru, șeful Direcției Politică și Cooperare Regională-DI Dorin Andros.În ședința de deschidere, DI Liviu Oboroc-viceministru al dezvoltării regionale și construcțiilor, a menționat necesitate a implicării tuturor membrilor CRD Sud pe durata acestei ședințe, dar și pe viitor."Consider implicarea reprezentanților APL II din Regiunea de Dezvoltare Sud, foarte importantă în cadrul proiectului Twinning, prin elaborarea notelor conceptuale pentru proiectele "Incubator de afaceri în r-l Cimișlia" și "Aprovizionarea cu apă din râul Prut a localităților din Leova, Cimișlia și Basarabeasca", care sînt cu adevărat de importanță regională .

ȘEDINȚE:

„Este cunoscut faptul că Regiunea de Dezvoltare Sud este zona unde au fost implementate proiecte-pilot în Managementul Deșeurilor Solide, dar și unde sînt implementate proiectele în domeniile de Efi-

ciență Energetică și Apă și Canalizare.Agenția de Dezvoltare Regională Sud trebuie să acorde tot suportul informațional APL II pentru a elabora fișele de proiect în eficiență energetică și

pentru a asigura o colaborare și mai efectivă pentru viitor."

În acest număr:

- **Ședințe de lucru**
- **Proiecte în implementare**
- **Vizite**

Membrii CRD Sud au apreciat înalt activitatea ADR Sud și valorificarea banilor din FNDR	1
A treia ședință a grupului de lucru în cadrul Twinning	3
Proiectele ce vor fi implementate în cadrul SUERD , sînt analizate la Giurgiu-lești	3
ADR Sud—exemplu de implementare a politicii de dezvoltare regională în RD Sud, pentru UTA	4
Reprezentanții autorităților publice învață cum să îmbunătățească calitatea pășunilor în	5
Planificare regională sectorială AAC-atelier de lucru 3	5
Recepția finală la Zaim/ Recepția lucrărilor la Complexul Sportiv Căușeni	7
Ședință interministerială în cadrul proiectului "Reabilitarea zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat"	8

Dna Maria Culeșov, director al ADR Sud, a declarat că în această perioadă au fost finalizate lucrările la două proiecte implementate în anul 2012 și s-au făcut achizițiile publice pentru 3 proiecte implementate în anul 2013. "Am avut 2 recepții ale proiectelor: una la Zaim-recepție a lucrărilor, și un eveniment de amploare -recepția finală la drumul de acces Dimitrova-Acui, unde a fost prezent și domnul ministru al construcțiilor-Marcel Răducan.

ADR SUD este co-partener în 3 proiecte europene: CO-WANDA, Bird Life și CC_Ware.Această colaborare ne aduce și fonduri, dar și instruiți importanți în anumite domenii.Din colaborarea cu Bird Life, am obținut rezultate frumoase-instruiți ale APL, dar și practice -5 ha de pășuni reabilite, 5 ha de plante etoleaginoase, cultivate după ultimele recomandări ale experților europeni .

La capitoul valorificarea bugetului am utilizat 18,4 mln.lei din 45 mln planificate, adică peste 100% din bugetul pentru 6 luni și 41% din bugetul anual."

ADR Sud a structurat raportul prezentat către CRD Sud, așa ca să accentueze necesitatea implicării membrilor CRD, exclusiv a președinților de raioane, cu care se va intensifica colaborarea, datorită Apelului de Propuneri de Proiecte în domeniul Eficienței Energetice.

Membrii CRD Sud au dezbătut mai multe subiecte din ordinea de zi, dar și au aprobat propunerea de a participa la instruiți tematice. Necesitatea elaborării programului de dezvoltare a capacităților CRD este dictată de cerințele actuale , care denotă că succesul politicii de dezvoltare regională depinde într-o mare măsură de funcționarea eficientă a CRD, care trebuie să se bazeze pe o colaborare strânsă și pro-activă cu Agențiile de Dezvoltare Regională. În acest context, este foarte important ca CRD să aibă cunoștințe și capacități corespunzătoare pentru a se implica eficient în procesul de dezvoltare durabilă a regiunilor.Programul de dezvoltare a capacităților CRD urmează să se desfășoare pe parcursul unui an calendaristic în 4 etape consecutive.Drept urmare, membrii Consiliului pentru Dezvoltare Regională Sud au întinținat propunerea plauzibil.

A TREIA ȘEDINȚĂ A GRUPULUI DE LUCRU ÎN CADRUL CELOR 2 PROIECTE PILOT ÎN DEZVOLTARE REGIONALĂ, PE REGIUNEA SUD

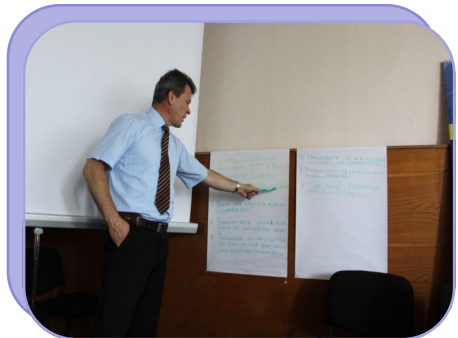

Proiectul "Alimentarea cu apă din râul Prut pentru Regiunea de Dezvoltare Sud" este unul din cele mai mari proiecte cu impact regional, deoarece se extinde în trei raioane din Regiunea Sud-Cimișlia, Leova și Basarabeasca. Experții europeni Anne Azam Pradeilles și Patrick Noddings au venit cu recomandări din "Experiența Europei în domeniul utilizării apei", menționând că acest proiect ar putea favoriza atragerea investițiilor externe. În acest context, au fost enumerate principiile pe care se bazează proiectele de Dezvoltare Regională din Uniunea Europeană,

împărtășind experiența Franței și României. A 3-ia ședință a grupului de lucru în cadrul proiectului

"Facilitarea dezvoltării afacerilor noi prin crearea incubatorului regional de afaceri în or. Cimișlia", care s-a desfășurat la data de 3 iulie a fost la fel de productivă. Experții naționali, dar și internaționali au intervenit cu propuneri de a îmbunătăți nota conceptuală elaborată. Dl Igor Malai, lider de proiect C 3, șef adjunct al Direcției Generale de Dezvoltare Regională, a propus soluții și recomandări, pentru înlăturarea dificultăților întâmpinate. Dl Patrick Noddings a recomandat implicarea în

grupul de lucru și a primăriei or. Cimișlia, ca potențial beneficiar în cadrul implementării proiectului "Parcul Industrial din Cimișlia", care tangențial s-ar include și în proiectul "Incubator de afaceri".

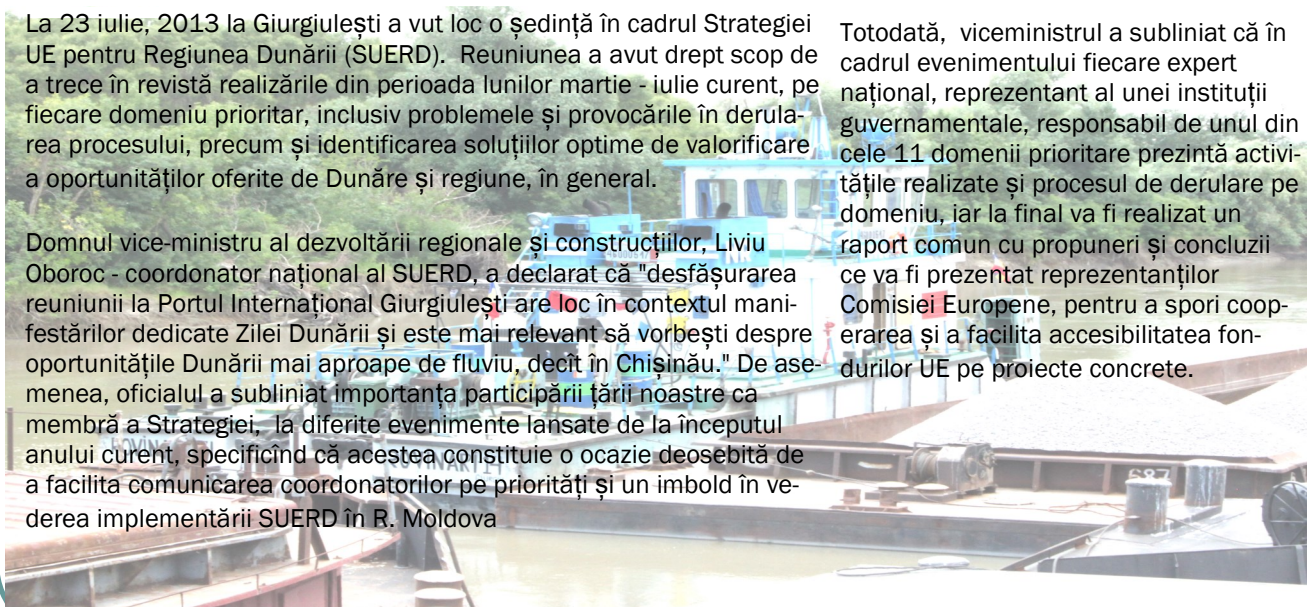

PROIECTELE CE VOR FI IMPLEMENTATE ÎN CADRUL STRATEGIEI UE PENTRU REGIUNEA DUNĂRII, SUNT ANALIZATE LA GIURGIULEȘTI

La 23 iulie, 2013 la Giurgiuilești a avut loc o ședință în cadrul Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (SUERD). Reuniunea a avut drept scop de a trece în revistă realizările din perioada lunilor martie - iulie curent, pe fiecare domeniu prioritar, inclusiv problemele și provocările în derularea procesului, precum și identificarea soluțiilor optime de valorificare a oportunităților oferite de Dunăre și regiune, în general.

Domnul vice-ministru al dezvoltării regionale și construcțiilor, Liviu Oboroc - coordonator național al SUERD, a declarat că "desfășurarea reuniunii la Portul Internațional Giurgiuilești are loc în contextul manifestărilor dedicate Zilei Dunării și este mai relevant să vorbim despre oportunitățile Dunării mai aproape de fluviu, decât în Chișinău." De asemenea, oficialul a subliniat importanța participării țării noastre ca membră a Strategiei, la diferite evenimente lansate de la începutul anului curent, specificând că acestea constituie o ocazie deosebită de a facilita comunicarea coordonatorilor pe priorități și un imbold în vederea implementării SUERD în R. Moldova

Totodată, viceministrul a subliniat că în cadrul evenimentului fiecare expert național, reprezentant al unei instituții guvernamentale, responsabil de unul din cele 11 domenii prioritare prezintă activitățile realizate și procesul de derulare pe domeniu, iar la final va fi realizat un raport comun cu propuneri și concluzii ce va fi prezentat reprezentanților Comisiei Europene, pentru a spori cooperarea și a facilita accesibilitatea fondurilor UE pe proiecte concrete.

În contextul realizărilor obținute, Svetlana Rogov șefa Direcției relații internaționale și atragerea investițiilor, a enumerat cele mai importante activități realizate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, menționând participarea la Prima Reuniune Comună a Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării în contextul Procesului de Programare Financiară 2014 - 2020 de la București, ședința Punctelor Naționale de Contact și Coordonatorilor Domeniilor Prioritare din cadrul SUERD de la Bruxelles, precum și alte ședințe lansate în cadrul ministerului, lansarea platformei de comunicare și promovare <http://groupspaces.com/SUERD/>.

Doamna Maria Culeșov, director al Agenției de Dezvoltare Regională Sud, a prezentat proiectul **CO-WANDA (Convenția pentru Managementul Deșeurilor pentru Navigația Interioară pe Dunăre)**, în care ADR SUD este partener, drept o realizare concludentă în cadrul SUERD. Doamna director a menționat că scopul proiectului este de a avansa funcționarea sistemului de management al deșeurilor navale, iar pentru realizarea proiectului va fi preluată experiența mai multor țări în acest sens, în special a celor din regiunea râului Rin. Reprezentanții MDRC au mai precizat că proiectul a fost inițiat la propunerea unui partener de dezvoltare din Galați, iar MDRC este actorul ce deține competențe pentru implementarea unor asemenea proiecte, inclusiv în alte domenii.

Coordonatorul național SUERD- Liviu Oboroc, viceministru al dezvoltării regionale și construcțiilor, și-a exprimat recunoștința pentru participarea experților la ședință și a conchis că dialogul constructiv va impulsiona activitățile în continuare.

ADR Sud - exemplu de implementare a politicii de dezvoltare regională în RD Sud, pentru UTA Găgăuzia

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția de Dezvoltare Regională Sud, au organizat o ședință de lucru cu reprezentanții UTA Gagauzia, în scopul implicării în politica de dezvoltare regională, promovată în Republica Moldova. La ședință au participat: dl Igor Malai, șef-adjunct al Direcției generale dezvoltare regională,

directorul ADR Sud, dna Maria Culeșov, specialiștii ADR Sud, expert Twinning din Letonia- Gints Freimanis. Din partea UTA Găgăuzia au fost prezenți dl vice-președinte al Adunării Populare-Tarnavskii Alexandr, vice-președintele Comitetului Executiv, șef al Departamentului Dezvoltare Economică- Chiurcciu Vitalie, ș.a.

Dna Maria Culeșov, director al

ADR Sud, a oferit informații despre structura și activitatea Agenției, de la fondare și până în prezent. Despre activitatea Consiliului Regional de Dezvoltare Sud și principiile funcționării lui, precum și despre Strategia de Dezvoltare a Regiunii Sud, dar și Planul Operațional Regional, a venit cu o amplă informație dna Tatiana Aramă, șefa secției Planificare strategică.

Colaborare:

DI Eugen Lupașcu, șef al secției Management proiecte, a oferit informații detaliate despre proiectele implementate în Regiunea Sud, despre cele aflate în derulare, dar și despre principiile de elaborare și implementare.

În final, a avut loc o sesiune de întrebări - răspunsuri, prin care reprezentanții UTA Găgăuzia și-au demonstrat interesul față de subtilitățile dez-

voltării regionale, procesele și mecanismele funcționării politicii de dezvoltare regională. Partea găgăuză și-a exprimat mulțumirea pentru ședința organizată, precum și încrederea într-o colaborare fructuoasă cu ADR Sud. La rîndul său, dna Maria Culeșov le-a promis toată susținerea și consultanța, în scopul promovării politicii de dezvoltare regională și în UTA Găgăuzia.

Reprezentanții autorităților publice învață cum să îmbunătățească calitatea pășunilor în condițiile schimbărilor climatice

Evenimentul a fost organizat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud cu susținerea financiară a Asociației **Bird Life International**, filiala din Ucraina, și este una din acțiunile de colaborare în cadrul proiectului **Consolidarea instrumentelor economice și juridice pentru conservarea biodiversității stepei, adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora.**

(Biodiversitatea stepei). Scopul seminarului a fost de a informa reprezentanții autorităților publice din Regiunea Sud a Republicii Moldova despre practicile bune de gestionare a pășunilor, ca o oportunitate reală pentru adaptarea pășunilor la condițiile de secetă, în baza experienței comunei Ecaterinovca, raionul Cimișlia. Participanții seminarului au fost reprezentanți ai primăriilor și consiliilor raionale din toate raioanele Regiunii Sud, dar și colegi din Ucraina, interesați în îmbunătățirea pășunilor din localitățile lor.

În calitate de expert național a fost **DI Rusu Alexandru, lector al Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dîmo”,** care a relatat participanților problemele și consecințele proceselor naturale ale pășunilor în prezent, caracteristica plantelor furajere perene ca cele mai rezistente la secetă și care produc cel mai ieftin furaj, metode de îmbunătățire a calității pășunilor din punct de vedere științific. În special a accentuat că în prezent vitele mari cornute merg la pășunat doar ca la o plimbare, se întorc acasă seara flămînde, deoarece în marea majoritate pășunile din zona de sud sunt foarte sărăcite, practic spre mijlocul verii sunt de culoarea solului, iar pășunatul pe parcele și efectuarea lucrărilor agrotehnice pe terenurile de pășuni ar fi cele mai bune soluții de reabilitare a pășunilor degradate.

"Schimbările climatice din ultimul timp tot mai mult impune luarea măsurilor pentru atenuarea efectelor negative ale acestora în toate sferile, dar cel mai evident - în agricultură. Pentru ca sectorul animalier să fie menținut și dezvoltat, atât în gospodăriile locuitorilor regiunii, cât și în gospodăriile de fermieri, avem nevoie de pășuni bune, cu o productivitate înaltă" - astfel a

menționat Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, în discursul de deschidere a lucrărilor seminarului cu tematica:

"Gestionarea pășunilor - garanția dezvoltării eficiente a sectorului animalier în condiții de secetă".

Colaborare:

Dna Viorica Cuțitaru, specialist al ADR Sud, a îndemnat autoritățile publice locale să elaboreze propriul **Regulament pentru pășunat și cosit** în baza legislației Republicii Moldova în domeniu și **Planul calendaristic de exploatare a pășunilor**, care include analiza și caracteristica fiecărei parcele, perioada de pășunat sau de colectare a finului, lucrările agrotehnice necesare și

perioada de realizare. Întocmirea și aprobarea acestor acte de către autoritatea publică, monitorizarea realizării măsurilor indicate în plan, cât și campanii de conștientizare în rândul populației, constituie temeiul gestionării eficiente a pășunilor și garanția dezvoltării unei baze furajare sigure pentru sectorului animalier din localitate.

Participanții la seminar au văzut în realitate că pășunile, unde s-au efectuat lucrări agrotehnice, au o producție vegetală înaltă, roditoare, compusă din diverse specii de plante perene bine dezvoltate. Comparând cu starea deplorabilă a pășunii de alături, unde nu s-au efectuat lucrări, au accentuat efectul pozitiv semnificativ al intervenției asupra pășunilor și au menționat că **organizarea gestionării eficiente a pășunilor de către autoritățile publice locale a devenit o necesitate a timpului**.

Planificare regională în sectorul Alimentare cu Apă și Canalizare - atelier de lucru 3

Al 3-lea atelier de lucru, desfășurat la 16 iulie în Cimișlia, este o continuare a celor 2 ateliere și s-a axat pe definitivarea planurilor sectoriale. Atelierul a avut ca obiectiv prezentarea, discutarea și

confirmarea analizei situației hidro-geologice în raioanele din Regiunea Sud cu identificarea surselor de apă potabilă, precum și identificarea soluțiilor posibile de alimentare cu apă și canalizare, și formarea viziunii asupra dezvoltării ser-

viciilor **AAC**, în contextul planificării regionale în domeniul **Aprovizionării cu Apă și Canalizare**.

La atelier au participat reprezentanți ai **MDRC, APL, specialiștii ADR Sud, reprezentanți ai operatorilor de apă din regiune, experți GIZ**.

Domnul **Mihai Cojocaru, expert GIZ**, a venit cu o amplă informație stocată în "**Harta surselor de apă explorate în Regiunea Sud**", cu detalii ce țin de traseele, calitatea apei, gradul de poluare cu anumite substanțe. În același context, dl Cojocaru a venit și cu unele recomandări: "Să se planifice clusterelor ținându-se cont de densitatea populației, numărul de locuitori și mai puțin de hotarele administrative."

Atelierul a conținut exerciții practice, care au captivat și mai mult membrii grupului de lucru, dar și au generat o sesiune productivă de întrebări și răspunsuri.

În final, s-au stabilit sarcini pe care trebuie să le realizeze până la următoarea reuniune membrii grupului de lucru, începând cu studierea minuțioasă a legendei hărților precum și formularea viziunii.

Drumul de acces spre casa-muzeu "Alexei Mateevici" la recepția finală

Complexul Sportiv Căușeni- recepția la terminarea lucrărilor

Proiectul "Turismul sportiv în promovarea imaginii regiunii", este în proces de implementare, începînd cu noiembrie 2010 și recent, a avut loc recepția la terminarea lucrărilor. În rezultat, Regiunea Sud va avea cea mai grandioasă construcție de importanță socio-culturală. Complexul conține 5 săli sportive și are o suprafață de 4 636m², fiind conectat la toate rețelele utilitare (apeduct, gazoduct, canalizare, energie electrică) ș.a.

Comisia de recepție a lucrărilor, compusă din specialiștii ADR Sud, reprezentanții Consiliului Raional Căușeni, serviciile desconcentrate în teritoriu, au constatat calitatea înaltă a lucrărilor de interior, dar și de amenajare a terenului aferent. În linii mari, lucrările au fost finalizate, specialiștii întruniți au făcut și unele recomandări, astfel ca în decurs de de 2 luni să fie lichidate toate lacunele. Recepția finală se preconizează către sfîrșitul lunii septembrie. La moment, au fost investiți în lucrările de construcție ale Complexului Sportiv 40 560 742 lei, 30 124 151 lei - fiind alocate din Fondul Național de Dezvoltare Regională, iar 10 436 591 lei, fiind contribuția Consiliului Raional Căușeni.

Ședință interministerială în cadrul proiectului "Reabilitarea zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat"

La Cahul a avut loc o ședință în vederea examinării dificultăților apărute în procesul implementării proiectului „Reabilitarea Zonei de Odihnă și Agrement „Lacul Sărat”, și identificarea soluțiilor posibile în ce privește sursa de aprovizionare cu apă curativă a Lacului Sărat.

În acest scop, grupul de lucru, din care au făcut parte directorul DGDR-dl Valerian Bînzaru, directorul ADR Sud - dna Maria Culeșov, specialiști din cadrul Ministerului Mediului, AGEOM, conducerea raionului și or.Cahul, medicul -șef al sanatoriului "Nufărul Alb", specialiști ai ADR Sud, s-a întrunit la data de 11 iulie 2013. Au fost discutate mai multe variante de aprovizionare cu apă curativă a Lacului Sărat. Discuțiile s-au axat pe livrarea, dar și pe prețul apei per m³. Pentru a utiliza apa din sondele existente, primăria or. Cahul va identifica traseul pentru construcția apeductului de la sondele existente spre Lacul Sărat. Urmează să se identifice variante ale traseului care ar evita traversarea terenurilor private.

După stabilirea traseului, vor fi eliberate condițiile tehnice și contractate servicii de proiectare a apeductului.

Or.Cimișlia
Str.Ștefan cel Mare,12

Telefon 024126286

Web [.www.adrsud.md](http://www.adrsud.md)

E-mail -
adrsud@gmail.com

**Buletinul informativ este elaborat
de Agenția de Dezvoltare
Regională Sud, instituție publică
necomercială, creată
pentru implementarea obiectivelor
de dezvoltare regională.**

**Pentru informații detaliate
contactați Specialistul în
Comunicare,**

Ana Donia

Tel.: (0241) 26286

E-mail: adrsud@gmail.com

